Алеко Константинов Щастливеца

(1863 – 1897)

150 години от рождението му
Адвокат, общественик, писател, един от малкото български творци, към когото народът изразява симпатиите си, наричайки го на малко име.

Роден е в Свищов в семейството на видния свищовски търговец Иваница Хаджиконстантинов. Учи при частни учители, в Свищовското училище и в Априловската гимназия в Габрово (1874 – 1877). Завършва средно образование в гр. Николаев, Русия и право в Новорусийския университет в Одеса (1885 г).

След завръщането си в България в периода 1885 – 1892 г. Алеко Константинов работи като съдия и прокурор в София, а по-късно и като юристконсулт (1896 г.). Два пъти е уволняван по политически причини. До края на живота си е адвокат на свободна практика.

Алеко Константинов се изявява и като активен обществен деец. Той е училищен настоятел, член на настоятелството на дружество „Славянска беседа", на Българското народообразователно дружество, на Комисията за насърчаване на местната индустрия, на Дружеството за насърчаване на изкуствата, на Музикалното общество, на Театралния комитет. По негова инициатива се създава първото туристическо дружество в България. Като активен пътешественик посещава изложенията в Париж (1889), в Прага (1891) и в Чикаго (1893).

А. Константинов е член на водената от Петко Каравелов Демократическа партия, участва в дейността й, пише фейлетони, дописки и статии за нейния орган в. „Знаме".

Алеко Константинов е убит през май 1897г. при неуспешен атентат срещу съпартиеца му Михаил Такев, когато двамата пътуват с файтон от Пещера за Пазарджик.

Ранното творчество на Алеко представляват стихотворения с политически и социален нюанс. Първата му зряла творба е пътеписът „До Чикаго и назад" (1893-94), където той изразява непосредствените си впечатления от пътуването до Америка. Той е автор и на други пътеписи, които паралелно носят белезите на фейлетона и репортажа. За Алеко Константинов пребиваването в планината, сред природата, носи дълбок смисъл на извисяване и откъсване от „нечистата" действителност. Прославата на родната природа, излъчваща оптимизъм и светлина, се вижда напр. в пътеписите му „През марта на Чепино", „Какво? Швейцария ли?", „София-Мездра-Враца" и др.

Най-прочутото произведение на Алеко Константинов е несъмнено „Бай Ганьо" (1895). В него с неповторим хумор, преминаващ в горчива ирония и остра сатира авторът ни запознава с най-известния сатиричен образ в българската литература, представляващ обобщение на потъпкващата националните добродетели парвенюшка буржоазия през първите десетилетия след Освобождението.

Алеко е автор на около 40 фейлетона, изявява се и като преводач – превежда произведения на Пушкин, Лермонтов, Некрасов, Молиер и др. ◆